

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
üzésében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedés-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 16 K. — Fél évre 8 K. — Negyed évre 4 K

Tanítóknek, aljegyzőknek, írásoknak, földmiveseknek és szer-
nyebb javadalmazásu hivatalnokoknak évi 12 kor. félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.

Megjelenik hetenként.

Az aratás.

Gyermekek, öregek, — asszonyok, férfiak kedvvel és szorgalommal, boldog érzéstől eltelve végzik a legszebb és legértékesebb nemzeti munkát: rendre vágják a dus kalászt. Megindult az aratás az egész vonalon.

A győzelmes háborúnak egyik alapvető feltételét, a kielégítő élelmezést Isten segítségével biztosítottuk. Fogyasztani való gabonánk lesz bőven; takarmány is. Az állattenyésztés nehéz kérdése is meg lesz oldva. Az ellenség kiéheztetési undok, embertelen politikája tehát csődöt mondott.

A közélet terén észlelt hiányokat is bizonyára pótolni, a hibákat pedig javítani fogják. Az eddigi bajokon okulva, a kormány és hatóságok bizonyára olyan intézkedéseket fognak életbe léptetni, melyek a fenforgó viszonyokkal az eddigieknél jobban kerülnek összhangba. Meg fogják akadályozni, hogy egyes lelketlen üzérek a fogyasztó közönség érdekeinek nagy sérelmére gazdagodjanak, hogy az ellenőrzésre hivatott tényezők kedvezése, szándékos elnézése folytán garázdálkodó egyes malomtulajdonosok a miniszteri rendeleteket nyíltan megszegve, valóságos rablóhadjáratot indítsanak az emberiség ellen.

A bajok orvoslását célzó üdvös, hatóságos új rendeletek már készen vannak, rövidesen meg is jelennek. Hogy céljukat el ne tévesszék, — a helyi hatóságok éberségére és kíméletlen erélyére van szükség.

„Ezért szenvedtem a hazáért?!“

Félművelt ember állt a halóság előtt. Pök-hendi magaviselete ellenszenvet keltett. Ugy viselkedett, mintha csupán neki volna joga magyarozni a törvényt s midőn értésére esett, hogy a követeléssel elutasította, nagy indignációval vágott vissza: *Ezért szenvedtem a hazáért?!*

Ez a sokat követelő kifejezés katonavoltáról tett bizonyosságot. Testi épségében nem esett ugyan egyéb kár egy gyöngye gyomorhurutnál, de még ha valamely tagja neki állt volna is ott, akkor is megbourankoztatva volna a közönséget az a kihívó követelődzés, mely a jogtalanságot is érvényre akarja emelni csupán azon az okon, hogy ő katoná, és »szenved a hazáért.«

Mivel pedig ez a magasztos feladat és kötelesség sokakat melékvágányra terelhet az igazság keresésében, s a háboru után meg sok bajoknak lehet a timusa, nem lesz felesleges megérteni katonával, civillel egyaránt, hogy az egyes emberekre nézve, tulajdonképen mi a haza, és ki szenved érte háboruban is, háborun kívül is.

Az egyes emberre nézve haza: a család, a vagyon, a rokonság, a baráti kör, az a kis naprendszer, melynek ő is egy tagja. Apa, anya, feleség, gyermek, testvér, rokon, barát; más részről a ház, a jószág, a munkaszerszözök. Az ilyen kis naprendszerek számos összesege, egy törvény alatt, egy fejedelem alatt, képezi a hazát. Mit védelmez tehát, mért szenved a katoná? A haza keretében foglalt családjáért, vagyonáért; azaz, élete kockáztatásával is ellent áll annak, a ki szüleit, hitvesét, gyermekeit, hozzátartozóit, megölni, vagy rabságba hurcolni, vagyonát, jószágát elrabolni elpusztítani akarja. A haza védelmezése tehát saját érdeke védelmezése. A hazáért való szenvedés tehát saját érdekeiért való szenvedés. Vagyis, a katonáskodás nem jogosít fel semmiféle jogtalan követelődzésre.

Dehát csupán a katoná küzd-e? csupán ő

szenved-e a hazáért? Bizonyára nem. Küzd és szenved ezért mindenki. Az a csejsemő, ki elfonnyad és a pusztulás csiráját veszi magába akár a tejhiány miatt, akár az ödeanyának rossz táplálkozása folytán kiszáradt emlő miatt; az az aggyastán, kinek orcáján könny folydogál szereteteinek nélkülözése miatt; azok a hivatalnokok kik harcban levő kollegáik helyett ötszörös munkát végeznek, s éjelt nappalt összekapcsolnak, hogy az állam nagy gépezetében fennakadás ne történjék; az a gazdalkodó, ki felvetett gabonáját nem bírván megmivelteni a munkaerő hiánya miatt, befektetett tőkéjét látja megsemmisülni; azok a nemes lelkek, kik a belegek, sebesültek, elhagyatottak, inségre jutottak ügyét ölelve fel, fáraohatatlannal munkálkodnak és nagy anyagi áldozatokat hoznak a bajok enyhítésére... mindezekér mindenki küzd, szenved a hazáért, de eszük ágában sincs, hogy e küzdelmükért jogtalanságot követelnének; vagy azzal a tetszezős kijelentéssel akarnak maguknak súlyt szerezni, hogy: »ezért szenvedtem-e a hazáért?!«

Bizony jó lesz még idejében még mérsékelni ezt a kifejezést, — a helyett, hogy mint némelyek, még suggerálják is a követelődzésre való hajlandóságot.

Effélt látok hamarjában kettőt.

Egyik a földosztás. Az örök bérlétről nem is szölok, mint a mely Irországgá tenné Magyarországot; de nem helyeslem, hogy felkeltetik a lelkekben a 40 év előtt sok zavart okozott földosztási viselkedéséget. Nem azt mondom, hogy ne legyen semmi változás a birtokviszonyokban; de most még nem kellett volna azt előhozni; mert ugy járhatunk vele, mint Luther járt az ő igen jóakaratu szabad fairtasával, halálszatával, melytől támadt lázongást katonasággal kellett elnémítani. Ne vessük ezt a követ a Dunába; hanem várjunk a jutalmazással békésebb, csendesebb, higgadtabb időkre.

A másik a szavazati jogadás. A függetlenségi pártnak ez a kories ajándékozási szandéka eszembe juttatja Barzilai urat, az olasz meghódítandó kerületek miniszterét. Könnyű annak ajánlékozni, akinek kezében nincs az ajándékozandó tárgy. Például, mikor az entente Szerbiának ígérte Bánátot. De eltekintve ettől, kit jutalmazzanak meg? Egyedül a frontonlevő katonákat? . . . Ez nagy igazságtalanság lenne, mert mint fentebb emittetük, nem csupán a frontonlevők küzdenek és szenvednek a hazáért, hanem a front mögött levők is; hát ha ezek minden jutalom nélkül szenvednek a hazáért, az a hozzájuk tartozóikért, vagyonukért, bizonyára a fronton levők sem abból a lelkesedésből állják a srappellek és gázbombák hullásait, hogy majd kapnak egy darabka bérleti földet, vagy szavazati jogot, hanem abból, hogy szeretik hazájukat, azaz családjukat és minden kedveseiket.

Szállítsuk hát kellő értékére azt a bizonyos sok bajt okozandó követelődzést: »Ezért szenvedtem a hazáért?!«

Hetesy Viktor ref. lelkész.

— Az apatini képviselő választás, holnap, 4-én lesz. Választási és egyszersmind I szavazatszerző küldöttségi elnök dr. Frank Mihály árvaszéki elnök, jegyző Piukovits Imre apatini közs. jegyző. Az első szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazati sorrendje: 1., Apatin; 2., Bezdán; 3., Doroszló. II-ik szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási elnök: dr. Bruck Mór Apatin, jegyző: Zoltán József Apatin. A II-ik szavazatszedő küldöttséghez beosztott községhez és azok szavazati sorrendje: 1. Sztapár, 2. Szilágyi, 3. Monostorszeg, 4. Szond, 5. Bácsszentiván, 6. Bácskertes. A választási küldöttség helyettes elnökei: dr. Lederer Dezső Zombor, Scherer Rezső Zombor, helyettes jegyzői: Bódig Andor Doroszló Zsuffa Károly Bácskertes.

Az apatini választás.

Zombor, 1916. június 24. (Saját tudósítónktól.) Az apatini választókerület nemzeti munkapárti kiküldöttek f. hó 21-én d. u. 3 órakor Zomborban — mint már közöltük — jelölő ülést tartottak, melyen a választókerület minden községe tekintélyes számban képviseltette magát.

Igy jelen voltak:

Apatin községből: Dombovits Ignác, Ehmán Ferenc, dr. Dömötör Aladár, Piukovits Imre, Szabadka Károly, dr. Földes Béla, Flesch Adolf, Nittinger Lajos, dr. Neumann Ignác, Kohler Antal, Horn Ádám, Kasz József, Ibisch Ignác, Windischmann Antal és Mihály, Geiszer György, Pfeiffer János, Walter József, Stadelmann Vendel, Beiler Peter, Baldt János, Hermann Mihály, Portner Mihály, Kammerer Vendel, Hermansdorf József és Antal, ifj. Kulmann Jakab, Bauer János, Hermansdorf Jakab, Huhmann Jakab és Antal, Matheisz József, Nadler Antal, Kiefer József, Fábing Márton, Gurka Márton, Prokesch Lipót, Bayer Péter, Gerhardt József, Franczva Ferenc, Walter Ádám, Bauer Márton, Riesz József, Gauthner Ferenc, Dreszter Boldizsár és Gerhardt József.

Bácskertes községből: Vujnevich József pártelnök, Tuczakovits Antal, Guzsvány János, Guzsvány Minály, Guzsvány János (Ádám fia), Friedrich Márton, Jánossy György, Guzsvány István és Molnár István.

Bácsszentiván községből: Dr. Fischl Manó, Kerschner Mihály, Weiszberger Mihály, Stefan Ferenc, Haubert Péter, Pump József, Ziegler Jakab és Mihály, Lencz József, Richter Konrád, Stefan Henrich, Vogl István, Burghardt Ignác, Herner Ferenc, Szalay Zsigmond, Vámosi Samu, Treer János és Ney György.

Bezdán községből: Ladányi Ervin, Molnár Ferenc, Schochter Károly, Bencez Ambrus, Stulich Dávid és István, Pang János, Loschitz Károly, Vasas János, Odor István, Stein József, Leml Matyas és József és ifj. Csirszka Konrád.

Doroszló községből: Samu Imre, Body Andor, dr. Wilhelm Ignác, Huszár János és István, Bakos István, Harping Feren, Becher József, Resch Jakab, Gyurgyevits István, id. Farkas Imre, Farkas György, Loschitz Sándor, Samu István, Kráhi Ferenc, Zámbo János, Wittmann Lőrincz és Nagy János.

Monostorszeg községből: Beslin Markó, Bikiczki Tamás, Csatalinác István, Kovács Ádám, Martz József, Nagy Béla, Orehoja Béla, Pavosed Ádám, Periskits Artonkó, Tesszényi Oszkár, Weiszberger Simon és Venczel Alajos.

Szilágyi községből: Jónás Mihály, Horváth Imre, Sebök János, ifj. Toldi Antal, Sétáló György, Döme János, Vincze József, Frank Antal, Kartáli Antal, Stampfer Lőrinc, Csernák Mihály, Korszós József és Balla Mátyás.

Szond községből: Thurszky János, Harting Kristóf, Peicsin Pál, Ertl József, Sztrilich Jenő és Bernert Antal.

Sztapár községből: Tomity György, Popity Aladen, Gyurisits Dávid, Mility Jóna, Kóvcsin Mladen és Mility Szvetozár.

A most nevezettek az egyes községek nemzetimunkapárti választóinak teljhatalmu megbízásával küldettek ki a jelölő értekezle.

A pártértekezletet Dombovits Ignác, a nemzeti munkapárt kerületi elnöke nyitotta meg és vezette mindvégig.

Elnök az értekezletet megnyitván, felkéri a megjelenteket, hogy a jelölés tekintetében nézetüket nyilvánítani sziveskedjenek.

Elsőnek Ehmán Ferenc apatini lakos szólalt fel, ki kijelenti, hogy a közőhajhoz képest oly jelöltről kívánt tájékozódni, ki a kerület körülményeit, viszonyait részletesen ismeri és annak minden érdekét önzetlenül szívén viselnie, köztiszteletben áll és minden kelléke meg van ahhoz, hogy a kerületet méltóan fogja képviselni. *Nézetek szerint ilyen kitűnő férjü volna dr. Deák*

Béla vármegyei tiszti főügyész, ki minden vonatkozásban kiváló egyén és kiról reményli, hogy felkérés esetén a közbizalom előtt meghajol, miért is a maga részéről őt ajánlja jelöltnek.

Az ajánlás nagy lelkesedéssel elfogadlatván az értekezlet egyhangulag dr. Deák Béla személyében állapodik meg s az összes jelenlevők küldöttséggé alakulva, Ehmann Ferenc vezetésével dr. Deák Bélát felkeresvén, az értekezleten való megjelenésre kéri fel.

A küldöttség visszaérkezte után elnök a jelenlevők nagy lelkesedése között meleg szavakkal üdvözli a megjelent dr. Deák Bélát és örömmel hozza tudomására, hogy az értekezlet egyhangu lelkesedéssel őt jelölte az apatini munkapárt képviselőjéül.

Dr. Deák Béla meleg meghatottsággal mond köszönetet a belé helyezett bizalomért és készséggel jelenti ki, hogy a jelöltséget örömmel vállalja és megválasztása esetén tőle telhetőleg mindent meg fog tenni a mit a kerület érdekei megkívánnak.

Az értekezlet dr. Deák Béla kijelentéseit nagy lelkesedéssel tudomásul vette s ezzel jelölő ülés befejezést nyert.

Sztapár, 1916. június 25. (Saját tudósítónktól.) dr. Deák Béla az apatini választókerület munkapárti képviselőjelöltje f. hó 23-án délelőtti 9 órakor tartotta meg programmbeszédét Sztapáron. Reggel ékeztésekor a község határán Malagurszky Mátyás fogadta a választók élén s üdvözölte, majd a választók kíséretében a község házára hajtatott, hol a választók nevében Postits Boskó intézett hozzá szép beszédet.

A képviselőjelölt ezután elmondotta tartalomdus programmbeszédét a melyet a vele együttlevő dr. Konyovits Dávid tolmácsolt szerb nyelven.

Dr. Konyovits Dávid zombori képviselő indítványára a jelenvolt választók általános lelkesedése közepette üdvözölő táviratok küldettek gróf Tisza István miniszterelnöknek, báró Vojnits István v. b. t. t.-nak és dr. Purgly Sándor vármegyei főispánnak.

Dacára a halaszthatatlan gazdasági munkáknak igen szép számú hallgatóság élénk helyesléssel és lelkesedéssel fogadta a programmbeszédét mire a jelölt kíséretével együtt Millits Szvetozár jegyző vendégszerető házához ment egy kis bácskai 10 órára. Fél 12 órakor a jelölt dr. Konyovits Dávid zombori képviselő és a szintén jelenlevő Jablonszky Aladár főszolgabíró társaságában Malagurszky Mátyás és dr. Momirovits Dusan által a község határáig kíséretetve, Zomborba ment vissza.

Szilágyi. (Saját tudósítónktól.) Dr. Deák Béla munkapárti jelöltet, ki a napokban nálunk megjelent, zajos óváciokat részesítették. Hatásos programmbeszédét, melyben Tisza István céltudatos nemzeti politikáját valotta magáénak, nagy tetszéssel fogadták. Bálint lelkész, Korsós jegyző és mások fogadták a jelöltet és kíséretét.

Bácsszentiván. (Saját tudósítónktól.) Deák Béla jelöltet és kíséretét lelkesen fogadták községünkben. Szalay Zsigmond jegyző, Flach plébános, Vámosi Samu nagybirtokos, dr. Fischl Manó orvos, Treer igazgató vezetésével nagy tömeg várta őket. A jelölt nagyhatású, a komoly helyeibe beillő programját nagy tetszéssel fogadták.

Bezdán. (Saját tudósítónktól.) Június 28-án, Péter Pál ünnepére érkezett hozzánk köruljában az apatini kerület képviselőjelöltje, dr. Deák Béla vm. főügyész. Programmbeszédét a délelőtti órákban nagy közönség előtt mondta el. A rokonszenves jelöltet az öröm és tisztelet őszinte megnyilatkozásával fogadta az egész község. Az üdvözölő beszédet Molnár Ferenc elnök mondotta s lelkes szavakkal ecsetelte az általános megelégedést s örömet dr. Deák jelölése fölött. Az üdvözölő beszédre a képviselőjelölt a nála jól ismert szónoki lendülettel előadott tartalmas, s művészi beszédben válaszolt. Szóolt Tiszáról, annak államfértői nagyságáról, ki országunk kormányzását e nehéz harcok idejében oly szilárd, rátermett kezekkel viszi, amit már egész Europa elismer. Megemlékezett kiváló vezéréről báró Vojnitsról s Purgly főispánról a mi grand seigneur főispáunkról. Majd ígéretet tett, hogy kerületének minden ügyét-baját szíven fogja viselni s mint a mi emberünk, mint Bácsme gyének hű fia megismerni és szeretni akarja népét, mely az ő vezérletére bízott. Ezután az elnök szólt ismét. Elhatározták, hogy gróf Tisza miniszterelnöknek, báró Vojnits István az országos párt alelnökének s Purgly főispánnak üdvözölő sürgönyt menesztenek. Ekkorra már megszólaltak a templom harangjai is misére hívva a hívőket s az egybegyűlt közönség lelkesen megéjlenve a jelöltet ünnepélyes komolysággal elvonult az Isten házába, hová dr. Deák is kíséretével együtt elment. A gyűlésen jelen voltak: Tárcazy Dezső főszolgabíró, dr. Turr Aladár vm. ügyész, dr. Buják, Dombovitz Ignác, dr. Szondy kincstári

ügyész, Ladány Ervin jegyző, Samarjai Béla gyógyszerész, Csirszka Konrád, Jambor Béla és mások.

Molnár pártelnök gróf Tiszához báró Vojnitshoz és Purgly főispánhoz eme táviratokat meneszlette:

Nagyméltóságú gróf István miniszterelnök urnak Budapest.

Az apatini választókerülethez tartozó Bezdán községben mai napon dr. Deák Béla képviselőjelölt által megtartott nagyszabású és lelkesedéssel elfogadott programmbeszéd alkalmából pártkülönbség nélkül összejött nagyszámú választók — egyhangulag elfogadott indítványra — melegen üdvözlik Nagyméltóságodat, hazánk politikai életének irányító vezérét, lelkük mélyéből adnak kifejezést hazafias tiszteletüknek és tántoríthatlan ragaszkodásuknak.

Nagyméltóságú dr. báró Vojnits István valóságos belső titkos tanácsos urnak mint a nemzeti munkapárt alelnökének Szabadka.

A mai napon Bezdánban megtartott Apatin választókerület országgyűlési képviselőt jelölő értekezlete, melyben Bezdán nagyközség választópolgárai óriási számban megjelenve dr. Deák Béla vármegyei főügyész urat, aki ez alkalommal tartotta meg magas tartalmu programmbeszédét egyhangu lelkesedéssel képviselőjének jelölt munkapárti programmal hazafias és mély tisztelettel üdvözli Nagyméltóságodat mint a nemzeti munkapárt alelnökét vármegyénk kimagasló alakját biztosítom Nagyméltóságodat kiváló nagyra-becsülésről, tántoríthatatlan soha el nem multható ragaszkodásáról.

Méltóságos jószási dr. Purgly Sándor urnak Bácsbodrog vármegye és Zombor sz. k. város főispánjának Zombor.

Az apatini választókerületnek képviselőjelöltje dr. Deák Béla urnak a mai napon Bezdán községben megtartott s nagy lelkesedéssel fogadott programmbeszédje alkalmából összejött nagyszámú választópolgárok egyhangulag elfogadott indítványából kifolyólag melegen üdvözölöm Méltóságodat mint vármegyénk kitűnő agilis főispánját.

Apatin. A választási küldöttség tagjai ma, hétfőn d. u. érkeztek ide, a választás holnap d. e. lesz. Minthogy eddig újabb jelölt nem jelentkezett, dr. Frank választási elnök dr. Deák Bélát egyhangulag megválasztott képviselőnek fogja kijelenteni. A jelöltet még mára ide várják. Ha itt lesz, akkor a választás színhelyére fogják hívni, ahol az elnök beszéd kíséretében adja át neki a mandátumot. Ha azonban a megjelenésben akadályozva lesz, nagyobb küldöttség viszi be neki a megbízólevelet.

Bácskai katonák szabadságolása.

Báró Hazay Samu honvédelmi miniszter a viszonyok alapos mérlegelése után elrendelte, hogy a bácsme gyei katonáknak mezőgazdasági sürgős munkák elvégzése való szabadságolása június 20-tól július 31-ig tart.

Az összes mezőgazdasági munkások egyenkinti szabadságolása ebben az évben megszűnik, mert tavaly, amikor, igaz, hogy nagyon rövid, mindössze kéthetes szabadságot kaptak az illetők, ahelyett, hogy dolgoztak volna, szabadságidejüket mulatozással és henyéléssel töltötték, már pedig az országnak ma emens érdeke, hogy minden kaszáképes ember meg is fogja a kasza nyelét. Az idém egészen más rend lesz. A gazdasági munkásokból katonai munkásokoztagokat állítanak össze, amelyek július 20-tól augusztus 20-ig fognak katonai felügyelet alatt az ország különböző vidékein aratni. Elsősorban a lovas-szénál és lüzerszénál szolgáló legénység szabadságolandó és pedig olyan mértékben, hogy a kaszárnyában csak a legszükségesebb személyzet maradjon, amely szükséges a kaszárnyai szolgálal és cselélyebb harctéri utánpótlás céljából. Sőt, hogy minél kevesebb dolog legyen magában a kaszárnyában is, a miniszter intézkedett az iránt, hogy a nélkülözhető lovak mind kiadásának a mezőgazdáknak segíteni a hordásnál. A gyalogságtól a különböző intézeteknél: gyalogsági pótszázalójaknál, népfőlkelő- és hadtápszázalójaknál szolgáló legénység jön figyelembe.

A katonákból a munkásokoztagok úgy állítandók össze, hogy 1/3 része mezőgazdasági és 1/3 része más foglalkozást űző legénység legyen. Ha ez egyes helyeken nem volna keresztülvihető, akkor kiegészítőoztagokat kell szervezni, amelyeket a többi munkásokoztagokkal együttesen fog a miniszter alkalmazni.

A munkásokoztagok csoportokban indítandók utnak és megérkezésük után azonnal a községi előjárásnál és a gazdasági intézőbizottság elnökénél kell jelentkezniök. Ennek szigorú felügyelete alatt állanak ép úgy, mint azok az egyé-

nileg szabadságolt kigazdák, akik saját földjük el művelik. A felügyeletet egyébként nemcsak a polgári hatóságok, hanem a kivezényelt altiszt is gyakorolja felettük, de munkájukkal szemben, anint ezt már előzőleg jeleztük, azok, akik az aratási és más egyéb munkát végeztetik, ellenszolgáltatással tartoznak, vagy szakmánybért fizetnek pénzben, vagy aratórészben, vagy pedig ahol ezt a közigazgatási hatóság el nem rendelte, napszámberért.

Az üdvös rendelet a honvédelmi miniszterium mezőgazdasági osztálya körültekintő szakavatottságának bényegét hordja magán.

A bajaiak tüntetése Purgly főispán mellett.

Baja, 1916. jun. 28. (Saját tudósítónktól.) Baja város közönsége a hétfőn tartott közigazgatási bizottsági ülésen és egyéb helyeken is lelkesen ünnepelte városunk és a vármegye népszerű és közbecsült főispánját, dr. Purgly Sándort a Lipótrenddel történt királyi kitüntetése alkalmából.

A közigazgatási bizottsági ülésen dr. Vojnits Ferenc polgármester a városi tisztviselők szeretetét és ragaszkodását fejezte ki szép szavakkal. Többi közt ezeket mondta:

Engedje meg méltóságod, hogy apostoli királyunk eme legfelsőbb kegye folytán szeretettel üdvözöljem. Méltóságodnak kormányzása békeidőben is nagy, nehéz és felelősségteljes munkát kíván, annál súlyosabb feladatok elé állította méltóságodat az immár két év óta dúló világháború. A főispáni működéséhez méltán mély bölcsesége, lángoló hazafiai szeretete, a közigazgatás minden ágában való kiváló jártassága adta az erőt és biztosította a fényes sikert. Büszkék vagyunk arra, hogy eme nagy és áldásos munkásságában bár igénytelen erőnkkel, de munkatársai lehettünk. Kérjük a Mindenhatót, hogy a kegyelme és oltalma szárnyaljon méltóságod és b. családja fölött, hogy annak határtalan ereje folytán megelégedésben és boldogságban számos évig láthassa és élvezhesse a haza és Baja város boldogulásán fáradozó nemes munkájának áldásos gyümölcsét.

Dr. Werner Adolf főgym. igazgató a törvényhatósági bizottság örömét fejezte ki a tőle megszokott ékesszólással.

Öfelsége a közpályán szerzett érdemeiért — úgy mond — egy nagy értékű, a közre nézve áldásos életet tüntetett ki és állított például az ország elé. Ennek az életnek főjellemonvána, hogy a hatalmat nem célnak tekintette, hanem eszköznek a gondjaira bizott törvényhatóságok fejlődésének előmozdítására a polgárainak javára. A főispán első akart lenni a munkában és kötelességteljesítésben. Erős a meggyőződése, hogy ha az áldásos békés munka ideje bekövetkezik és megindul a városok és reméljük, köztük Baja város fejlődése is a jobb jövő zálogát a főispán vezetésében és irányításában fogjuk birni.

A főispánt Baja város polgárainak tiszteletéről, szeretetéről és ragaszkodásáról biztosítja, s azt kívánja, hogy az Isten áldása legyen működésén, és hogy városunk fejlődésében és polgárainak boldogulásában találja meg munkájának jutalmát.

Fodor Mihály kir. pénzügyigazgató magkapóan szép hasonlattal domborította ki a főispánnak szép vonásait. Beszédének kiemelkedő része a következő:

A Lipótrend lovagkeresztje a melylyel a király a főispánt kitüntette — úgy mond — egy keresztből áll és a kereszt fölött levő koronából. A kereszt szimbolizálja az egész életet, hogy az emberi munkában csak fáradtság és szenvedés utján juthat el az élet bajait, terheit megadással hordoznunk kell. Nem csak embereknek, hanem nemzeteknek is kell viselniök a keresztet.

A magyar nemzet ebben a háboruban

megpróbáltatásainak szenvedéseinek napjait éli. Székesfehérvár lánglelkű püspöke mondotta egyik beszédében, »hogy amikor az erdőben vágják az öreg fákat, följjadul az erdők tündére és siratja gyermekeit.« Erdő vágás van most is, pusztulnak és halnak a fiatal fák, de nem a hegyek erdejében, hanem a nemzeteknek nagy erdejében, millió, meg millió ember pusztul el, vagy tér vissza bénán, csonkán, vakon az élet országutjára. Nagy nemzeti feladat ezeket a háboru rokkantjait gyámolítani, támogatni életüket tűrhetővé tenni, őket bajaikban vigasztalni. Ebből a nemes munkából vette ki a részét a főispán mint *négy törvényhatóság vezetője*. Ennek a frontmögötti mozgalomnak, amely a küzdőnemzet erkölcsi erejét fokozni van hivatva, volt a lelke a főispán és ezért tüntette ki *Ófelsége* őt a magas rendjellel.

Dr. Purgly Sándor főispán megindultan a szeretet és ragaszkodás őszinte és erőteljes megnyilvánulásától háláját fejezte a jóleső megemlékezésért. A lakosság szeretete és bizalma fokozni fogja munkakedvét, mely mindég a köznek, a hasznos ügynek szól. A mai ülésen történekből erőt merít jövő feladatunk teljesítésére.

A főispánt távozásakor is zajosan eljeneztek és tapsolták.

Purgly főispánt előző estén a Casino vendéglőjében összejött nagy és előkelő társaság is meleg és tüntető ovációban részesítette. *Tury Mátvás* kir. tanácsos határos beszédben hívei nevében üdvözölte, *Fodor* kir. pénzügyigazgató azt a lelkes hangulatot fejezte ki, mely a kitüntetés nyomán az egész megyében támadt. *Schwerer* Ferenc vaskuti plébános pedig szónyaló gondolatokkal telített felköszöntőben a megyei lakosság egy részének szeretetét tolmácsolta. Amikor a főispán a jóleső figyelemet megköszönni felállott, percekig tartott az éljenzés és zaja.

Gállovits Jenő.

Olvasóink előtt ismeretes az a harc, melyet közel 12 esztendőn át kíméletlenül folytattunk a Délvidéki Közművelődési Egylet ellen. Amikor az egyletet támadtuk, nem az alapszabályokba lefektetett hasznos és nemes cél ellen foglaltunk állást, hanem elítéltük a rendszert, mellyel az intézmény vezetői feladatukat teljesítették. Különösen *Gállovits Jenőnek* szölt elítélő szavunk. Ezt a nagyvárosi háborúban szenvedő, pillanatnyi szerencsétől elvakított, garázdálkodó lovat az ért támadtuk legfőképpen, mert ügyvezető-titkári állásában nem az egylet céljait szolgálta, hanem egyéni érdekeit mozdította elő.

De támadtuk a DMKE mindama vezetőit — akiről ma se változott meg véleményünk — akik vele egy huron pendültek, akik hibáit, bűneit elnézték és nemtorődőmségükkel előmozdították. A következményekért az erkölcsi felelősség azokat is terheli, akik *Gállovits* nak megszavazták a horribilis nyugdíjat és neki *bűnei tudatában* dicsőhymnuszt zengtek. Mert hiába utallunk mi *Gállovits* bűneire s hiába állt föl a szegedi közgyűlésen néhai *Mikosevits* Kanut és több erélyes férfiú, hogy *Gállovits* hibáinak nagy sorozatát bemutassák a nagylelkű barátok a jeles férfit megvédték és neki fényes megélhetést biztosították.

Igy volt ez Ujvidéken is, ahol szintén *Gállovits* Jenő szelleme hódít. A DMKE ottani fiókjánál is meghódítottak az ügyvezető »nagy talentuma és nemes szándéka« előtt. Hiába rántotta föl a leplet dr. Szlezák Lajos egyik emlékezetes ostorozó beszédében, az ottani hívek ragaszkodtak bálványukhoz.

A bpesti büntetőtörvényszék ítéletében, mely *Gállovits* ot 3 évi börtönnel sújtja, találják meg most örömeiket és megnyugvásukat.

Evangelikusok gyűlése.

Ujverbász, jun. 30. (*Saját tudósítónktól*.)

A *bácsli ág. hitv. evang. egyházmegye* ez évi közgyűlését jun. hó 27 én tartotta meg *Wagner* G. Adolf főesperes és dr. *Lebach* László egyházmegyei főfelügyelő elnöklete alatt a lelkészek, valamint az egyházközségek világi kiküldötteinek szokatlanul nagy érdeklődése mellett.

A közgyűlést megelőző napon tartottak a különféle bizottsági ülések, valamint a szokásos előértekezlet.

A közgyűlés egyéb fontos ügyek letárgyalása mellett állást foglalt a szomorúan aktuális *katonai lelkészi intézmény* szervezése tárgyában úgy a most dúló háboru tartamára, valamint a — bekövetkezendő béke idejére, — határozati javaslatot fog tenni az egyházkerületnek a középiskolai hitoktatói állások szervezése tárgyában.

Kimondotta a közgyűlés a reformáció négy-százados évfordulójának nagy ünnepek és díszközgyűlés kereteiben leendő megünneplése ügyében.

A közgyűlést követő közebed alkalmával az egyházmegyei gyámintézet javára ezen intézet elnöke gyűjtést eszközölt, mely gyűjtés a pénztárnak 260 K-t jövedelmezett.

A közgyűlésen, melynek külső fényes megnyilvánulása *Kiss Gyula* jegyző, egyházi felügyelő érdeme, zajosan tüntettek *Lebach* és *Wagner* elnökök mellett.

A szabadkaiak Purgly főispán kitüntetéséhez.

Szabadka, 1916. július 1. (*Saját tudósítónktól*.) Az a lelkes szeretet és mélyesegs tisztelet, mely a szabadkaiakat *pártkülönbség nélkül* dr. *Purgly* Sándor főispánhoz évek hosszu sora óta fűzi, június 30-án a városi közgyűlésen megkapó, lélekemelő módon nyilatkozott meg.

Amidőn az elnök főispán a közgyűlést rövid néhány szóval megnyitotta, fölállott dr. *Biró* Károly polgármester, udvari tanácsos és a bizottsági tagok tomboló lelkesedése közben üdvözölte a főispánt, a Lipóttrenddel való kitüntetésé alkalmából. Szép szavakkal, találóan fejezte ki a szeretet és ragaszkodás őszinte és meleg érzését, mellyel a hatalmas magyar város lakossága kitűnő vezére iránt viseltetik.

Törley Gyula nagybirtokos a törvényhatósági bizottság érzelmeit tolmácsolta. Meg-megújuló zajos tetszés mellett utalt azokra a tényekre, melyek ékes bizonyosságai *Purgly* Sándor nemes jóindulatának és emberi erőt túlhaladó buzgóságának, mellyel a város minden hasznos ügyét, a lakosság nagy érdekeit eredményesen és sikerrel előmozdította. A törvényhatósági bizottság — úgy mond — ebben az ünnepi pillanatban fokozottabb mértékben érzi jólelkű, jeles főispánjuk iránti szeretetet és hálát, melyre komoly, becsületes, munkásságával alaposan részszolgált. A szabadkaiak büszkék arra — fejezte be beszédét — hogy *Purgly* Sándor fényes pályafutása *Szabadka* városának talajából fakad.

Purgly Sándor főispán meghatva köszönte meg a megtisztelő figyelmet. Megígérte, hogy a nagy, hatalmas, folyton fejlődő város jogosult törekvéseit soh'se fogja szem elől téveszteni.

A főispánt távoztakor is tomboló lelkesedéssel köszöntötték.

A lakosság gabonával való ellátása.

— Szabovlyevits Dusán főjegyző sikere. —

A gabonával való ellátás szabályozására vonatkozólag a hivatalos lap szombati számában jelent meg a kormány legújabb rendelete, amely elsősorban a háziszükségletre szolgáló gabona-beszerzéshez szükséges vásárlási igazolványok kérdését rendezti.

Az ez évi termés zár alá vételéről szóló rendelet értelmében mindenki, akár termelő, akár nem termelő, saját háziszükségletére mindenféle gabonát, gazdasági szükségletére pedig búzát, kész áruvétel útján minden közvetítő kizárásával, termelőtől csakis a lakása helyének községi előjárósága, illetve polgármestere által kiállított vásárlási igazolvánnyal vásárolhat és pedig csak annak a községnek területén, melynek előjárósága, illetve polgármestere a vásárlási igazolványt kiállította, valamint azon községek területén,

amelyekre a kereskedelemügyi miniszter a vásárlási igazolvány hatályát esetleg kiterjeszti.

A fél a vásárlási igazolvány kiállítását kérheti, vagy az 1916. augusztus 16 tól 1917. augusztus 15-ig terjedő háziszükséglet egész mennyiségére, vagy pedig meghatározott, de száz kilogrammnál nem kisebb részletekben való megvásárlására is. Ha részmenyiségek vásárlására kér igazolványt, a kiállító közege ellenőrizni köteles, hogy az ugyanazon fél részére kiállított összes vásárlási igazolványok alapján vásárolható mennyiségek az őt tényleg megillő háziszükséglet mértékét meg ne haladják.

A termelő igazolni tartozik, hogy saját házi és — buzában, — gazdasági szükségletét a saját termése nem fedezi. A vásárlási igazolvány alapján csakis az vásárolhat, kinek nevére kiállított. A vevő vásárlása alkalmával a vásárlási igazolványt az eladónak átszolgáltatni, ez utóbbi pedig azt átvenni és saját igazolására megtartani köteles.

Ha a vásárlási igazolvány birtokosa az igazolványon feltüntetett terménymennyiségeket egy tételben megvásárolni nem tudja, a vételre az igazolványt fel nem használhatja, hanem új igazolvány kiállítását köteles kérni. Ez tehát azt jelenti, hogy az igazolványon feltüntetett terménymennyiségnél többet vagy kevesebbet sem eladni sem venni nem szabad. A vásárlásra fel nem használt igazolványokat legkésőbb 1916. évi október 15-ig a kiállító hatóságnak vissza kell szolgáltatni, miután a fél csak ez esetben lesz a hatósági ellátásban részesülő jegyzékébe felvehető.

A gazdasági szükségletre rozst, kétszeres kölest, árpát és zabot kész áruvétel útján, minden közvetítő kizárásával a termelőtől szintén csakis a vevő lakásának helye szerint, illetékes főszolgabíró, illetve polgármester által kiállított vásárlási igazolvánnyal lehet vásárolni.

Ami az őrlést illeti, házi- és gazdasági szükségletre búzát, rozst, kétszerest, árpát vagy zabot őrlésre, darálásra, zuzásra, hántolásra, vagy bármely egyéb feldolgozásra a malmok csak akkor vállalhatnak, ha az őrlött fél egyidejűleg a lakása helyének községi előjárósága, illetve polgármestere által kiállított és a fél által megnevezett malomra szóló őrlési tanusítványt átszolgáltatja. Mindenki, aki háziszükségletének fedezésére gabonát nem vásárolt, a hatósági ellátásban részesítendő jegyzékébe felveendő.

A lakosságnak gabonával és liszttel való ellátása az elmúlt évadban sok bajt okozott a hatóságoknak és súlyos helyzetbe juttatta a fogyasztó közönséget. Különösen nálunk, Bácsmegegyében éreztette hatását az a kormányzati intézkedések rossz értelmezése és gyakran káros alkalmazása.

A vármegyei élelmezés főintézője, dr. *Szabovlyevits* Dusán többször megjelent — néhány-szor bár *Vojnits* István és *Purgly* főispán társaságában — az illetékes minisztereknél és előadta a bajok okait, majd alapos avatoltsággal jelölte meg a hibák kiigazításának módját, a helyes élelmezési politikai irányelveit. A miniszterek figyelemmel hallgatták a gyakorlati érzékkel bíró főjegyző fejtegetéseit. Hogy ezeket magukévá is tették, bizonyítja az, hogy a legutóbb kiadott miniszteri rendeleten dr. *Szabovlyevits* főfogása nagyrészen vonul végig.

HIREK.

Aranylakodalom.

(Este kilenc óra. Az ég sötét felhőkkel van borítva. A szél meg-meg kapja a kastély körül álló százados fák lombjait és meg-meg zörrenti a lazább ablakokat. A szélkaka: egyre nyikorog. Az egyik torony ablakát, melyet véletlenül nyitva felejtettek, hol erősen, hol gyengébben csapkodja a szél.)

Az öreg ur (a kastély tulajdonosa, egy korán megvénytnek látszó ideges férfi, az üveges verendán ül. Könyökével az asztalra támaszkodik és úgy szivarozik.)

Az asszony (az öreg ur felesége, bentről jön és leül szembe a férjével.)

Az öreg ur: Már itt kellene lenniök.

Az asszony: Talán valami dolguk volt és csak később jöhetnek.

Az öreg ur: Nagyon sötét van és már esik is. Még valami baj érheti őket az uton.

Az asszony: Talán nagyon lassan jönnek és azért késnek.

Az öreg ur: Hm! hm! Már két teljes órát késnek. Ez rossz jel... nagyon rossz jel...

Az asszony: Miért volna rossz jel? Legyünk türelemmel. Majd csak megérkeznek.

Az öreg ur: Legyünk türelemmel! Hiszen egyebet se csináltunk az életben, mint hogy türe-

lemmel voltunk. De nekem már elég volt. Én már torkig vagyok ezzel a sok türelemmel.

Az asszony: Csak akkor nem voltunk türelmesek, amikor azoknak kellett volna lennünk. Csak akkor az egyszer kellett volna türelmeseknek lennünk és most minden másképp volna.

Az öreg ur: (idegesen) Csak erről ne beszélj. Legalább most ne beszélj róla. Ne idézd fel azt az örökké fojtogató rémet, azt a folyton körülöttünk settenkedő vádat, amely mindkettőnkét végigkísér, végigüldöz az életünkön.

Az asszony: Nem kell azt felidézni. Hiszen velünk van az mindig.

Az öreg ur: Rettenetes rém. Egy örökké fojtogató vád. És miért? Miért? A nyomorult vagyonért, a hitvány pénzért. Br...! Mintha nem lett volna nekünk elég ugy is!

Az asszony: Én bele is egyeztem volna, de te hajthatatlan voltál. Te folyton a származását, meg a vagyoni helyzetét hánytorgattad és... és... én nem mertem szólni.

Az öreg ur: Pedig ha szóltál volna, ha megkérdetél volna, talán beleegyeztem volna én is.

Az asszony: (meglepdőve, hitetlenül nézi maga elé meredő ideges férjét.)

Az öreg ur: Talán kételkedsz szavaimban?

Az asszony: Nem, nem kételkedem én, csak elgondolkoztam egy kicsit. Azon gondolkoztam, hogy ha megengedjük volna annak idején a leányunknak, hogy felesége legyen annak a derék fiúnak, ma milyen boldogok volnánk, milyen örömről lehetne aranylakodalmunk estéjén! De így, így hiába akarunk örülni, hiába akarunk ünnepegni, csak szomorú lesz az, ami betölti a lelkünket. És... szomorúság, csupa szomorúság ami egész életünk... Olyan fiatalon és erőszakos halállal. Oh Istenem!

Az öreg ur: Ha az a fiatal ember nem lett volna öngyilkossá akkor Ella sem ölte volna meg magát.

Az asszony: (szemrehányólag) Nem kellett volna, nem kellett volna olyan szigorúan elutasítani. Hiszen ha nem is volt olyan gazdag és előkelő származású mint mi, de nagyrabecsült, derék fiú volt, akit szívesen láttak mindig a legelőkelőbb társaságokban is.

Az öreg ur: Az igaz... Hiszen utóbb ő ellene meg az apja ellen nem is lett volna nekem már kifogásom... se a vagyoni helyzete ellen... de az anyja... az anyja, aki leánykorában közismert kokott volt, az nem tetszett nekem!

Az asszony: Hiszen igaz, hogy az anyja fiatal korában kikapos volt, de mint asszony mindig a legkifogástalanabb életű nő volt. És... elvégre ő nem tehetett arról, hogy az anyja olyan volt leánykorában, sem arról, hogy szerette Ellát!

Az öreg ur: Belátom, hogy igazad van. De most már késő. Most már nem lehet jóvá tenni a hibámat... nem, még azzal sem, ha a szenvedések súlya alatt összelőrtött, megtépett életünkkel, magunkba szálva, aranylakodalmunk estéjén magunkhoz hívjuk is azt az asszonyt, akit porig aláztunk, aki miatt történt az egész tragédia. Az azonban igaz, hogy jól fog esni a lelkünknek, ha némi örömet szerezhetünk neki... neki, akinek — a magunkéhoz hasonlóan, egy hosszú gyászu siralomházzá tettük az életét.

Az asszony: Ugy szeretném magamhoz ölelni szegényt... Szeretném megmutatni neki, hogy mi is emberek vagyunk, hogy nekünk is van szívünk (sir.)

Az öreg ur: Csak ne érzelgi. Tudod, hogy nem szeretem az érzélgést. (Ő is elérzékenyedik.)

(Halk robogással egy kocsi gördül be a kastély udvarában és megáll a kastély üveges verendája előtt.)

Az öreg ur: (Kinyitja a verenda ablakát és kiszól a kocsihoz.)... Na, hát megérkeztek végre?

A kocsi (hebegve) Igen, megérkeztünk... akarom mondani, csak én jöttem magam mert... mert mikor Önagsága megtudta, hogy a méltóságos ur küldött érte, elkezdett sirni és pár perc alatt meghalt. Én... én... nem tudom, hogy miért...

Az asszony: (félajultán borul az asztalra és zokog.)

Az öreg ur: (összelőrtve, lesujtva roskad az asztal melletti székre és arcát a tenyerébe rejtve, hallkan tépelődve beszél önmagával.)

Az inas: Tálalhatunk?

A kocsi: Itt ma este aligha lesz szükség tálalásra.

(A szél elkapja a fák vizes lombjait, megmegrázza és csapkodja az ablakokat. A szélkakas keservesen nyikorog, az eső tovább esik és végig csurog, végig pereg a kastély patinás régi falán. Mintha sirna, zokogna az ősi kastély, mintha sirnának a kert fái is és mintha sirna minden a kastély urának aranylakodalmán)

Ambrus Tibor.

Hősök.

A 23. gy. e. hadialbumából.

Krause Lajos őrnagy.

A vitéz zombori háziezred egyik legképzettebb és legkitűnőbb tisztje, akinek megértő és a legénységgel mindenben együttérző szívet sokan dicsérik. A véres hadjáratban kezdetől fogva részt vesz, bár hosszabb idő óta más ezred kötelékében. Egyforma elismeréssel emlékszik meg róla tisztikara és legénysége, emelvények javára szívesen fáradozott. Katonai szaktudása, bajtársi felfogása és személyes bátorsága tisztjiben és katonáiban részére a legszebb építőt érdemelte ki: aranyszívűnek nevezték szubalternjei és közvitézei. Aranyszívű embereihez és acéllélekű az ellenséggel szemben. Szuro de azért jószágos tekintete és sólyomszemei a legádázabb körülmények között is kitarásra intették zászlóalját. Ott volt Sabácnál és végigélte a dicsőséges szerbiai napokat... Az ezred parancsnokságát nehéz körülmények között átvette és fényes eredménnyel vezette a legkiadósabb tűzérési tűzben győzelemre a derék bácskai fiúk zászlóját. Sabác poklaiban, a forró és izgalmas augusztusi napokban.

Galicia vérmezői új babérokat teremték részére. Rumnónál és Horbaczénál négy napos csatában vezette mint zászlóaljparancsnok embereit. Különösen kiűnt azonban a vitéz őrnagy a Laszky Murowanie körüli ütközetekben, ahol annyi vérvirág, oly sok dicsőség fakadt Bácska vitéz fiai számára. Az itt lefolyt harcok — három héti eszevesztett gránát- és shrapnellűzben állottak véreink — a legmesszebbmenő kitarást, bátorságot és határozottságot követelték a szubaltern tisztektől, akiknek személyes jó példával maga Krause őrnagy járt elől. Október 15-én mint a harcban álló erők vezetésével megbízott ezredparancsnok ismételt kiűnt érdemnyert ért el. Ejjel-nappal szakadatlanul az első vonalban küzdött, emésztő ekrazitgránát- és örületes géppuskalűzben, amelyek ellen a kezdetlegesen megépített fedezékek védelmet alig nyújthattak. Különösen az orosz éjszakai támadásai gyengítették csapatainkat, azonban sem az esőzések sem a hideg ványasztó levelete nem nyomorították meg Krause őrnagy férfias és katonás lelkét. Átázott, a hideg nedvességűl állított fedezékében önfeláldozóan kitarított legénységével együtt, ami sokszor a legkiválóbb haditettel ér fel. A Szerbiától a galíciai Laszky—Murowanig lerótt rögző diadalut Krause őrnagynak a III. osztályu ka'onai érdemkeresztet hozta meg.

Schmidt Béla hadnagy.

Ma a világháború második estendejében a laikus közönség is tudja, hogy mit jelent a patruj. Járóbe kimenni és az ellenség állásáról kimérítő és pontos jelentést hozni. Ez mindig, de némelykor különösen veszélyes vállalkozás, amikor még az ellenség előrelött állásai is drótlakadályal vannak körülveve. Aki ily feladatra vállalkozik, annak kell, hogy helyén legyen a szíve. Sokszor kerülhet arra sor, hogy meg kell mutatni mi a bácskai virtus. Igen gyakran kell tisztnek kimenni patrujba — ez a tiszt patruj — amikor is a helyszínen készített pontos vázlatra van szükség. Ilyesmire a közlegény — bármennyire is intelligens és fikikus a magyar baka — természetesen nem alkalmas. A tiszt patrujba a jelentkezésre a legszántabb tiszteket szokták felszólítani. Ilyen szánt tiszttal hirtelen állott Schmidt Béla, aki felszólítás nélkül ment az ellenség állásait Banunintól nyugatra kikémlelni. Ekkor átmenetileg századparancsnok volt és nem akarta századát a meglepetés veszélyének kitenni. A veszélyekkel nem törődve előre ásta magát embereivel együtt és pontos, jól használható jelentést hozott magával.

A Rakobnity elleni rohamban századával ő ért először az ellenség elé és miután azt visszavetette, erős ellenséges tüzelésben magát nem fedezve gondoskodott százada állásának a kiépítéséről.

A Kupczei rohamozásban példaadó, férfias magatartásával megmentette a veszélyeztetett szomszédos századot, amely igen nagy veszteségeket szenvedett. Visszavonulása közben, több ellenséges osztag — amely ellentámadást tervezett — e századot üldözöbe vette. Schmidt kadett — ekkor még e rangban volt — erős géppuskalűzben századának egyrészevel frontot változtatott és csodálatosan kiűntően vezetett tüzéssel, a már előrenyomult ellenséget visszavarte. Schmidt Bélát a nagy ezüst éremmel tüntették ki.

Az előfizetési díj mielőbbi beküldését kérjük ama tisztelt előfizetőinktől, akiknek előfizetése lejárt.

Pénzek és egyéb postai küldemények **csakis budapesti címünkre** (Teréz-körút 2.) intézendők.

Az ujvidéki főispán elutazása. *Matkovičs* Béla ujvidéki főispán — mint értesülünk — néhány nap mulva nejjével hosszabb tartózkodásra fűrdőhelyre utazik. Távolítében a főispáni hivatal ügyeit dr. *Ribiczey* Kálmán városi tanácsnok intézi.

Házasságok. Dr. *Dely* István bajai ügyvéd eljegyezte *Kollár* Vilánt.

Hauser Béla Budapestről eljegyezte *Fischer* Ilonkát Topolyán.

Osztrógánác Sándor bajai adótitst eljegyezte *Osztrógánác* Irma óbecsei tanítónőt.

Halász Ádám eljegyezte *Hohlkopf* Katalint. Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann* Mihály özvegye 40 év óta fennálló butorgyárát, Szabadkán.

Főlmentések meghosszabbítása. A honvédelmi minister idei 11900. számú rendeletével a tűzifa, bányafa, talpa, cellulósefa, faszénmű és haszonfa termelésénél és ezek szállításánál, úgyszintén a gőzfűrészeknél és tűzifanagyvágóknál, továbbá az erdészeti építkezéseknél alkalmazott a honvédelemügyi vagy a hadügyi minister által meghatározott időre felmentett népfelkelésre kötelezett erdőgazdasági munkásokat fuvarosokat és alkalmazottakat, üzemi tisztviselőket, munkafelügyelőket, gépészeti személyzetet, valamint az említett faanyagok termelőit, akiknek felmentési ideje június 30-án vagy június 30-án és szeptember 30-án között lejárna idei október hó 1-ig hivatalból felmentette, illetőleg felmentésüket emlitett időpontig folytatólag hivatalból meghosszabbította. Erdekldődők bővebb felvilágosítást az illetékes főszolgabírónál kaphatnak.

A kis mértékében árusított pálinka maximális ára. A kormány rendeletet adott ki, mely szerint a közigazgatási hatóság az illetékes kir. pénzügyigazgatóság megkeresésére akár hatóságának egész területére, akár annak egyes részeire nézve megállapítani tartozik azt a legmagasabb árt, a mely mindennemű égetett szeszes italért (folyadékéri) vagy ezek egyes fajaiért kimérésük, vagy kis mértékben való elárúsításuk esetében a fogyasztótól követelhető. Ennek a szeszre megállapított maximális árak figyelembevételével kell történni. A közigazgatási hatóság a pálinka maximális ára mellett annak legkisebb alkoholtartalmát is jogosítva van megállapítani. Finomabb minőségű oly égett szeszes italokra, melyek kellően dugaszolt, lepecsételt vagy lemezzel lezárt és az ital megnevezését tartalmazó címlappal is ellátott palackokban, korsókban és hasonló edényekben hoztatnak forgalomba, a legmagasabb eladási ár megállapítása mellőzhető. Ilyen égetett szeszes italok azonban csak azokban az üzletekben árusíthatók, melyek azok eladásával a jelen rendelet kihirdetése napjáig is foglalkoztak. A közigazgatási hatóság a megállapított legmagasabb árakat köteles közhírré tenni. A rendelet áthágása két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntelendő.

A vásárok korlátozása. A kormány rendeletet adott ki a vásári alkalmak korlátozásáról. A rendelet szerint új országos és heti vásárokat a háboru tartama alatt a kereskedelemügyi miniszter egyáltalában nem engedélyez. Az országos kirakodó- és állatvásárokat, valamint a havi kirakodó- és állatvásárokat, továbbá az országos vásárjellegű bucsuvásárokat, ha azokat eredetileg egy napra engedélyezték, a háboru tartama alatt is a vásár rendes napján, illetőleg e rendelet kibocsátása előtt kivételes áthelyezéssel engedélyezett vásári napon kell megtartani. Ha azonban az emlitett vásárokat eredetileg több napra engedélyezték, ezeket a háboru tartama alatt csak egy napon át és pedig az eredeti engedélylyel, illetőleg kivételes áthelyezéssel engedélyezett vásári napok első napján kell megtartani. Az ugynevezett bucsucikkek árusításári szorítókozó vallási jellegű bucsukat ez a rendelet nem érinti. Olyan helyeken, ahol eddig hetenként több hetivásárt tartottak, a háboru tartama alatt csak a hét kezdőnapjához (vasárnaphoz) közelebb eső hetivásárt szabad megtartani. Azokra a helyekre nézve, ahol eddig hetenként egyszer tartottak hetivásárt, elhatározhatja a törvényhatóság a hetivásároknak kéthetenként való megtartását, feltéve, hogy ez illető hely élelmicikkkel való ellátása szempontjából nem hátrányos. Ez a rendelet 1916. évi július hó 1. napján lépett életbe.

Kiltüntetett tisztek. Dr. Micsalek Lajos, Löwy Simon, Stepan Aladár 6. népfőlközlőzred-beli főhadnagyokat a signum laudissal tüntették ki.

Vojnits István igazgatósági tagsága. Az újvidéki villamosági r. t. volt az első vállalat, mely ifj. Vojnits István elhunyt orsz. képviselőt igazgatóságából törölte.

Halálozások. *Schweidel* Béla 48/49 honvédszázados a napokban hosszas betegeskedés után 88 éves korában meghalt. A jeles férfit, a nagy idők egyik kiváló részeseét Budapesten temették el fényes egyházi szertartással. Az elhunytban *Vétes* Károly, a bács megyei írók vezére közeli rokonát gyászolja.

Kellner Ida Baján 51 éves korában meghalt. *Auer* Krisztina Baján 72 éves korában elhunyt.

Fizetésképtelenség Szatapáron. Schnepf Antal utóda szatapári cég tulajdonosa *Berger* Gyula a mozgósítás óta kaona. Számos per van ellene folyamatban, sőt már végrehajtást is szenvedett. Árukért 10.000 K-val, készpénzért 5000 K-val tartozik, míg áruaktárárt 4000 K-ra becsüli. Egyezsége törökszik.

Tanítónőválasztás. A bajai izr. leánypolg. iskolához *Vajda* René győri tanítónőt választották meg.

A listellátás decentralizálása. Az idei termésk forgalmának lebonyolításával kapcsolatban tudvalevően azt tervezte a Haditermény, hogy a gabonaüzletet a vidék nagyobb városaira decentralizálja. Ama bankok köréből, a melyek gabonaosztálylyal bírnak, azt a felvilágosítást adják, hogy a decentralizálást egyelőre és elsősorban a listisztosztásnál hajlják végre s erre nézve a következő városokat szemlélték ki eddig: Aranyosmarót, Arad, Bálassagyarmat, Beregszász, Debrecen, Eger, Győr, Gyula, Kaposvár, Kassa, Kolozsvár, Lőcse, Lugos, Máramarosziget, Miskolc, Nagybecskerek, Nagykároly, Nagyvárad, Nyitra, Nyirenyháza, Pécs, Pozsony, Sátoraljaújhegy, Sopron, Szekesfehervár, Szekszárd, Sentes, Szolnok, Szombathely, Temesvár, Turócszentmárton, Trencsén, Veszprém, Zilah, Zombor, Zalaegerszeg.

A zomborvidéki vizelecsapoló társulat a következő hirdetményt bocsátotta ki: A Zomborvidéki lecsapoló társulat ezennel értesíti a társulati érdekelteket, hogy a társulat kötelekbe számos oly érdekelteket tartozik, aki az alapszabályban megállapított egy szavazatra jogosító legkisebb foknál kevesebbrel van érdekelve s akire nézve egy a törvény, valamint az alapszabályok megengedik azt, hogy önként összeállítva csoportosulhatnak a közgyűlésen való javaiknak gyakorlása céljából. Felhívainak ennél fogva ezen legkisebb foknál érdekeltek, hogy a vízjogi törvény 84. § a és a jóváhagyott alapszabályok 15. § a értelmében egyfelől önálló bejelentéseket, másfelől pedig csoportosulásokat folyó évi június hó 21-til számíva 10 napon át, vagyis június hó 30-ig bezárólag a községi előjárásnál illetve Zombor szabad királyi város tanácsánál annál is inkább jelenték be, mert ennek elmulasztása esetén az alapszabály 13. § ának rendelkezéséhez képest a közgyűlésen a községi előjárásról illetve a városnak kiküldöttjei által fognak képviselteni.

Kényszeregyezés Órszálláson. *Lindner* Lajos órszállási kereskedő ellen a zombori törvényszék a csődönkívüli kényszeregyezési eljárást elrendelte és a követelések bejelentésére július 8-át tűzte ki. Az egyezségi tárgyalás határnapja július 12. Vagyonfelügyelő *Krausz* Sándor órszállási lakos.

Szinésznő kutyakorbácsa. Szabadkáról jelentik: Pénteken délelőtt dr. Csiky Kálmán járásbíró előtt *Rakovszky* Margit a szabadkai színházról második drámai színésznője mint vádlott állott. Az volt a vád ellene, hogy V. Kálmán önkéntes tízedes urnak olyan üzeneteket küldött egyes állítólagos kijelentéseire, melyekben a »pofon« és a »kutyakorbács« is szerepelnek. M. hadnagyt is kihallgatták mint koronatanut az ügyben és Sz. szabadkai lapszerkesztőt, aki közvetve halott kétértelmű kijelentéseket részéről. Mivel a járásbíró nem találta elegendőnek a bizonyítékokat és az okokat arra vonatkozólag, hogy a művésznő igérte »pofonok« és »korbácsok« feltétlenül szükségesek voltak az állítólagos kijelentésekért *Rakovszky* Margitot elítélte. Az ítélet azonban felfüggesztette. A vádlott és a védő az ítéletben megnyugodtak.

A róm. kath. egyház köréből. Az érsek úhelyezte *Dallmann* Nándor zombori káplánt Ószivárcra ideiglenes adminisztrátorrá, *Lengyel* József zentai hitoktatót Pusztaszentimrére id. adminisztrátorrá, *Oswald* József bajai hitoktatót Kalocsára főszékesegyházi és képezdei hittanár, *Fürstner* Antal fajszi káplánt Bajára képezdei hitoktatóvá és kórházi lelkészé, *Koskás* József subdiaconust Zentára hitoktatóvá. Kápláni minőségben a következők helyeztetek át: *Szabó* Árpád id. adm. Keczelről Temerinba, *Potz* György Hajósról Zomborba, *Reible* Rókus Palánkáról Hajósra, *Wildmann* Gyula Ludasról Palánkára, *Varga* Lajos Péterrévére Keczelre, *Kozák* József Madarásról Péterrévére, *Ternay* György Moholról Bácsalmásra. *Dobler* Antal Nagyfényről Szabadkára, a sz. Rókus plébániára.

Az Angol-magyar cukoripar rt., melynek kötelekbe tartozik a Cservenkai cukorgyár is 1915. évi mérlegét 5 millió K alapítke mellett 185.869 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi — több év alatt felszaporodott — 1.282.611 K veszteséggel szemben. Emellett azonban az alapítási költségekből is leirtak 103.397 K-t és az 1.2 millió értékesítési alapot 1.6 millió K-ra szaporították. A bruttó gyártási nyereség 3.197.232 K volt.

Az újvidéki dunai fürdő, mely a legmodernebb az ilyenmő fürdők közt, újabban 80 vetkőzhelytel szaporodik. A város a fürdő fejlesztéséért évről-évre nagyobb összegeket áldoz.

Olcsó hus. *Obernik* János újvidéki vendégfő, aki az egyik oitani katonai tartalékkórház élelmészét látta el, észrevette, hogy a szállított husból nap-nap után nagyobb mennyiség hiányzik. A megindult nyomozás megállapította, hogy két katonát lopja el a huszt és *Szotics* Károlyné korcsmárosnénak, valamint *Gyurasovits* Illésnének és *Wiczek* Károlynénak adja el. A dolog a törvényszék elé került, mely *Szotics* 2 évi fegyházra, *Gyurasovits* 1 heli, *Wiczek* 3 napi fegyházra ítélte el.

A Duna jövő földadatáról érdekes és értékes cikksorozatot írt ifj. *Gonda* Béla főmérnök a vállalkozók elterjedt nagy szakközlönyében. A cikkek szerzője a bács megyei hajóállomásokról ekként emlékezik meg:

Baja a kisebb jelentőségű átrakások szempontjából volna még fejlesztendő. Partja nagyobb építkezésekre nem is alkalmas. A kisebb átrakások biztosítása céljából kellő számú vasúti sínpár s néhány raktár volna építendő.

Palánka téli kikötője kereskedelmi kikötővé volna kiépítendő, ami a bácskai gabonaforgalom szempontjából volna nagyfontosságú.

Újvidéken, eltekintve a háborus létesítményektől, csak egy szárnyvágány és emellett kisebb raktár áll a M. M. T. R. rakodójának rendelkezésére. A hidak feletti folyamrészen kikötőmedencék volnaak létesítendőek rendszer átrakó és forgalmi berendezésekkel. Nagyon ajánlatos volna, ha Újvidéken több ipari vállalat is letelepednék, mert igen alkalmas hely van ott kereskedelmi és ipari kikötő létesítésére.

A kikötők fejlesztésén kívül nagy fontosságú még hogy a budapest—bajai és a vukovár—újvidéki Dunaszakaszon levő gabonarakodó helyekhez megfelelő csatlakozó műutak építessenek s ugyancsak szükséges ezeknek a gabonarakodóknak az egész Duna mentén való szaporítására, valamint a teljesítőképességük fokozása érdekében megfelelő partbiztosítással való ellátásuk, ugyancsak a megfelelő fenékmélység biztosítása is.

Vasúti tisztviselek és alkalmazottak megjutalmazása. A kereskedelmi miniszter a külkereskedelmi statisztikára vonatkozó adatgyűjtés körül kifejtett buzgó és eredményes működésükért jutalomban részesítette *Badácz* Sámuel uverbácsi máv. hivatalnokot, *Schimetics* József újvidéki ellenőrt, *Vargha* Lajos újvidéki hivatalnokot, *Kákonyi* József újvidéki felsőhajóállási máv. előjárót, *Albrecht* Károly és *Dinner* Gyula újvidéki máv. főraktárnokokat, *Juhász* József és *Török* Lajos újvidéki máv. raktárnokokat. *Josiovits* István újvidéki vasúti főtitket, *Stefánovits* Milán újvidéki d. g. t. álliszket.

Az újvidéki dunai közúti hid építési költségeinek fedezésére ügyben a városi közgyűlés eme határozatot hozta: Újvidék szab. kir. város törvényhatósági bizottsági határozatilag kimondja, hogy az újvidéki »Központi hitelintézet, mint a zágrábi szerb bank Részvénytársaság fiókja« előnyösebb ajánlatát elfogadja, a felaján-

lott kölcsönöket fölveszi és pedig az 1.000.000 koronás hídépítési kölcsönt, mint folyó számla hitelt azzal a feltétellel, hogy az igénybe veendő hitelösszeg után évi kamat fejében az Osztrák-Magyar Bank mindenkori kamatlábján felül még évi 3/4%, de legkevesebb 5/4% évi kamat és azonkívül jutalék címén minden három óra járó 1/2 ezreléknyi díj fizetendő, illetve elszámolandó és hogy ez a hitel 2 év alatt végleg lebonyolítandó illetve visszafizetendő. Ez idő alatt a kamat és jutalék a pénz fölvetelének napjától 1916. évi szeptember hó 30-ig utólagosan, azután pedig neoyed évenként szintén utólagosan fizetendő. A 2.500.000 koronás kölcsönt pedig, mint kötvénybeli kölcsönt szintén 3 évre úgy, hogy a kölcsön a kikötött idő előtt is stornó nélkül visszafizethető és hogy a kölcsön kamatai fejében az Osztrák-Magyar Bank mindenkori kamatlábján felül még évi 3/4% jár, de úgy, hogy az évi kamat 5/4% alacsonyabb nem lehet és hogy a kamatok minden félévben előre fizetendők.

KÖZGAZDASÁG.

Fontos figyelmeztetés gazdáinkhoz. Az aratási munkára vonatkozó rendeletek a hatóságai szervezetei aképpen állapították meg, hogy a kormány irányítása mellett az aratási munka intézése az egyes törvényhatóságokra nézve a az alispán elnöklété alatt működő mezőgazdasági munkabizottság, illetőleg a járásokra nézve járási főszolgabíró elnöklété alatt működő járási mezőgazdasági bizottság feladata. Ennek folytán minden ügyben a járási főszolgabíróhoz, illetve az alispánhoz kell fordulni, mert egyesek által tett közvetlen előterjesztésre egyik minisztérium sem tehet semmiféle intézkedést. Mind a közigazgatási hatóságoknál, mind az érdekelte minisztériumokban az aratási tartama alatt természetesen állandó szolgálat van.

A jánosalmi bíró sikere. *Nagy* (Pál) Sándor jánosalmi községi bíró a télen lapunkban gazdasági irányu cikket írt, melyben az intéző körök figyelmét arra hívta föl, hogy a gazdasági teendők elvégzésére az összes parlogon levő munkaerők — ha muszáj harhatalommal is — igénybe veendők. A honvédelmi és földmívelési kormány mostanában rendeletet adott ki, mely az aratási munkát biztosítja. Ebben a rendeletben a jánosalmi bíró eszméit is átviszik a gyakorlatba.

A kénmáj hatása a szőlőkre. A szőlőtulajdonosok figyelmét felhívjuk *Ehrenfeld* Antal mohácsi nagykereskedőnek mai számunkban megjelent hirdetésére.

A mezőgazdasági napszám. Hunyad vármegye alispánjának legutóbbi körrendelete értelmében egy hold földnek fölszántásáért, bevetéséért, boronálásáért, 16. (egy láné földnek ugyanilyen megmunkálásáért 10), egy hold föld learatásáért 20 (14) koronában állapították meg a térítés díját. Egy ekenapszám ember és állat élelemmel 5, (ugyanaz élelem nélkül 8), fuvarnapszám 5 (7), egy kápás vagy arató napszám bére élelemmel 2 (3) korona. Ha nők végzik ezt a munkát élelemmel 1, élelem nélkül 2 koronát kapnak naponként.

Szerkesztői üzenetek.

U. M., Trencsénteplic. Intézkedtünk.

V. M., Tábori posta 120. Kívánsága szerint történt.

H. Z., Topolya. A nevezett ezrednek hadifogságba jutott tisztjeiről szóló hiteles névjegyzék csak hetek mulva kerül a honvédelminiszteriumba. Az a körülmény, hogy az illető 3 hét óta nem írt és egyéb jelenségek is, melyekről itt nem szólhatunk, arra vallanak, hogy fogságba jutott.

Gy. I., Baja. Május első felében intézték el.

D. M., Zenta. Föltétlenül meg van hozzá a joga. Ha az ottani hatóságok az a tisztviselője ok nélkül akadékoskodik, menjen be Zomborba, jelentkezék a főispánnál és mutassa be az iratokat. Kétségtelen, hogy igazságot szolgáltatnak önnek.

W. M-n. Nem lehet.

M. R. J., Bezdán. Köszönet. Gyorsan érkezett.

Főt. B. A., Wien, Reservespítál 11. Néhány nap mulva elintézzük a kérést. Az eredményről levélben értesítjük.

Walient József fia Zombor (Zrinyi-utca 12. sz.)
Telefon 265 sz.
saját készítményü cipőraktára.

»Egy birtokvétel esete.« Ennek az esetben hirtap hosszú lére szellőztetése, eresztett fejtegelése nem közérdek. Csak egyes, céljaikról ismert tényezők magánérdeke lehet.

R. D., Baja. E hó 6-án elküldjük.

N. T., Jánoshalma. 185,630 sz. a június 10-én elküldték.

L. T., Zsabya. Most nem közölhetjük.

B. R., Zombor. Botrányhajhászat és önös érdekek kielégítése az egész.

G. J., Reichenhall. Ezentul 5 filléres bélyegge-megy.

A kiadóhivatal vezetője: **Herz Mándor.**

Írásbeli munkát vállal olcsón joghallgató. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 3—3

RÓZSAPAPRIKÁT nemeset 11 Kor., rózsapaprikát 9 Kor., gulyaspaprikát 7 K 50 fillérré kilóját utánvétellel szállít — **BOJA ISTVÁN SZEGED.** 3—10

Néhány láda tojást ki szállítana nekem hetenként legmagasabb napiárban? Cime-met megadja a »Bácsmege« kiadóhivatala. 3 3

Bor, törkölypálinka, rum, cognac, és malnasörp eladó. — **Schmidt János, Bácsfeketehegy.** 4—4

50 holdas birtok kerestetik.

50 holdból álló kisebb birtokot keresek megvételre.

Latinovits Józsefné Aurélháza

(Torontálmege.) 3—1

Pályázati hirdetemény.

A csatáljai **nyári gyermek menedékház vezetésére** erre alkalmas egyén 2 havi időtartamra július 1 től havi 70 korona fizetéssel alkalmazást nyer. Ajánlatok a nyári gyermekmenedékház elnökéhez nyújtandók be. 2—1

Az elnök.

Minden szőlősgazda figyelmébe!

Igen fontos az ideai szőlőtermés megvédésére! Kénpor hiányában a lisztharmat (Qidium) elleni védekezésre szakférfiak a **kénmájnak** a permetező anyaghoz való hozzákeverését (hektóliterenként 40—50 dekagrammot) a legmelegebben ajánlják.

Hatása kitünő!

Mivel a kénmáj is már igen korlátolt mennyiségben kapható, azért ez uton értesitem a t. szőlősgazdákat, hogy ebbeli szükségletüket saját érdekükben mielőbb szerez-zék be. Ajánlok üzletemben friss kénmájat kg-kint 200 K árban ab raktár Mohács. Ballonért 6 K külön felszámítva.

Ehrenfeld Antal

fűszernagykereskedő **Mohács.** 2—4

Az egész vármegye tudja már, hogy

Soós Károly artézi fürdője Óbecsén

az egészségesnek és a betegnek egyaránt **kincset ér.**

Udit, frissit, erősít! Az elpetyhüdt testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

Kedvezményes jegyek! — A legjobb időbeosztás!

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKÁN. ALAPITTATOTT 1876**

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű butorokat.

Olcsó pénzt 5-75—6% kamattal gyorsan közvetíti ifj. Thalheimer Lajos bankbizományos, a torzsai Takarékpénztár titkára Torzsán.

Raab Károly hangszerkészítő ZOMBOR

Telefon szám 237.

Ajánlja nagy **zongorarakatárát.**

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is.

Förster zongorák egyedüli raktára.

Csodás hatású arcszépítő és finomító

A VILÁGHÍRŰ FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CRÈME ÉS SZAPPAN

a Margit-crème zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Ára 1 kor. 20 fill.

A Földes-féle Margit-szappan pár nap alatt lemossa a szeplőket, májfoltokat s megszüntet minden bőrbajt. Ára 1/20 K.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben.

6 koronás rendeléseket bérmentve küld

Földes Kelemen gyógy-szertára Arad

Diana sóborszesz

legjobban bevált háziszser.

Kis üveg 60 fillér, közép üveg 1

K 50 fillér, nagy üveg 3 korona.

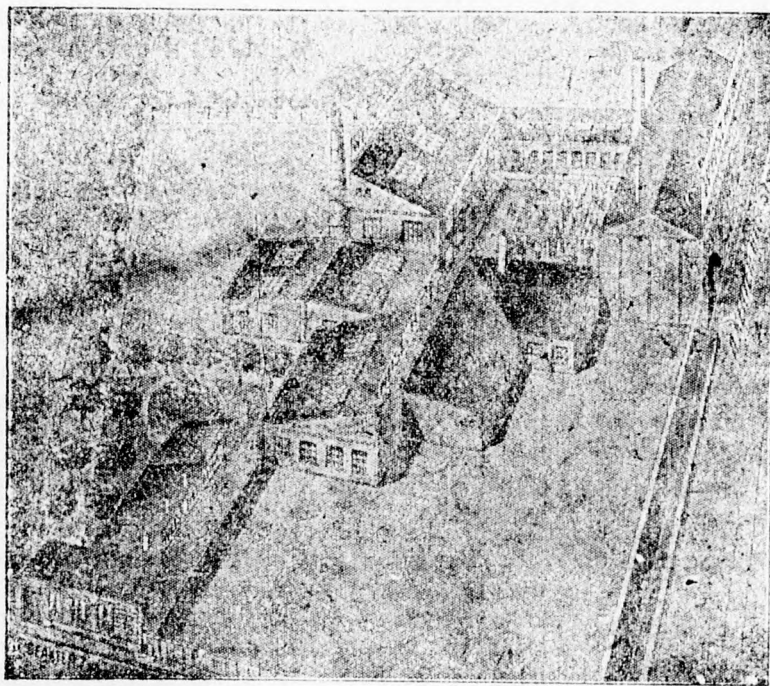
Főelárusítóhely **DIANA KERESKEDELMI R. T.**

eladási osztálya **BUDAPEST, Nádor utca 6.**

Szabadkai főraktár

KLEIN GÉZA

fűszer, festék és délgymölcs kereskedése

WEISZ HERMINA

ezelőtt SZÉVIN KÁROLY

Alapítva 1830. — Telefon 124.

ruhafestő- és vegytisztító-gyára

UJVIDÉK,

II., KENYÉR-UTCA 51. SZ.

Fest és vegyileg tisztít férfi-, női- és gyermekruhákat, egyenruhát, csipkét, himzést, szűr, függönyöket, napernyőket, keztyűket, stb.

Legolcsóbb árak. Elismert jó munka.

Postán érkező megbízások

lelkiismeretes elintézésére kiváló gondot fordítok.

Horvát Országos Bank R. T. Fiókja Szabadka

Áruosztálya raktáron tart mindennemű gazdasági gépeket nevezetesen: Eredeti amerikai »Osbern« marokrakó gépeket, melyeknek ára 1000 korona. — Kitünő belföldi gyártmányu »Biztos marokrakó arató-gépeket, melyeknek ára 900 korona. — Eredeti svéd és belföldi gyártmányu fűkaszálo-gépeket, melyeknek ára 550 korona. — Cséplőgép készleteket gőz- és benzinajtással. Raktáron tart továbbá az arató-gépekhez szükséges köszörülő-gépeket és köszörülő-köveket és mindennemű gazdasági gépeket.

Viszontelárusítók engedményben részesülnek.

»Bácsmege« vállalati nyomdájából (Számmer Imre-féle nyomda Székesfehérvár.)